

Bijlage

1.1 Inhuur zelfstandigen

De inhuur van zelfstandigen is een vast onderwerp van het periodieke overleg met de Belastingdienst. Het uitgangspunt van de Belastingdienst is dat waar UWV een risico loopt op schijnzelfstandigheid, er binnen 6 maanden na deze constatering afscheid wordt genomen van deze arbeidskracht. Het is in de praktijk veel gecompliceerder om af te kunnen bouwen. HRM ondersteunt de directeur om de langlopende relatie af te bouwen op een zodanige manier dat de operationele activiteiten niet direct in het geding komen.

Op dit moment wordt er gemonitord op de duur van de opdracht. Elk bedrijfsonderdeel is verantwoordelijk voor de inzet van de zzp'er en om, als de tweejaarstermijn is bereikt, eventueel te verzoeken om een verlenging aan de directeur HRM die hierover als gemandateerde van de RvB een besluit neemt. Het risico op schijnzelfstandigheid is echter niet alleen afhankelijk van de duur van de opdracht, maar kan ook vanaf de eerste dag aanwezig zijn als niet voldaan wordt aan de voorwaarden van een zelfstandige. Het risico wordt bij een langere duur van de opdracht wel alleen maar groter. Indien nodig schakelt de arbeidsjurist van HRM met het FEC voor de beoordeling.

De Belastingdienst heeft in eerdere periodieke overleggen gevraagd om overzichten met betrekking tot de stand van de inhuur van zelfstandigen en een mogelijke afbouw over de linie te laten zien. Het was bewerkelijk om deze informatie inzichtelijk te krijgen, omdat de systemen van UWV geen onderscheid maakten tussen de inhuur van een externe werknemer of zelfstandige. De juistheid van de cijfers moet nog verder onderzocht worden, omdat er veel handmatig werk heeft plaatsgevonden. De onderstaande tabel geeft een eerste indruk van het voorlopig aantal zzp-ers per domein. Deze tabel is gedeeld met de Belastingdienst op 7 december jl.

Domein	(Raam)overeenkomst/DAS	Totaal	Detachering	ZZP	ZZP < 2 jaar	ZZP > 2 jaar
IV	Ja	501	357	144	111	33
FEZ BI	Neen	12	12	0	0	0
Communicatie	Ja	29	8	21	19	2
Ontslagconsulenten AJD	Ja	4	4	0	0	0
Verzekeringsartsen	Ja	151	18	133	37	96
Arbeidsdeskundigen	Ja	59	21	38	16	22
Medisch secretaresse	Neen	7	7	0	0	0
sociaal medisch verpleegkundig	Neen	8	8	0	0	0
Medewerker B&B	Ja	26	26	0	0	0
Rijksmantels	Ja	13	13	0	0	0
TWV	Ja	14	14	0	0	0
UWV Marktplaats	Neen	98	50	48	41	7
HRM	Neen	45	13	32	29	3
Totaal		967	551	416	253	163

Het grootste gedeelte van de langdurige inhuur van zzp-ers vindt plaats bij SMZ, gevolgd door IV. De directeur HRM, de portefeuillehouder van het zelfstandigenonderwerp binnen UWV, zal zodra het definitief en volledig overzicht beschikbaar is, dit zo spoedig mogelijk delen met de RvB.

IV is op dit moment bezig met de voorbereiding van een aanbesteding voor de inhuur van arbeidskrachten. Met betrekking tot de zzp-problematiek hebben de arbeidsjurist en het FEC geadviseerd over de (on)mogelijkheden van de inhuur van zelfstandigen. IV wil zich houden aan de zzp-wetgeving, maar is bang dat zij niet voldoende arbeidskrachten kunnen aantrekken omdat, naar hun zeggen, het grootste deel van de IT-ers, zelfstandigen zijn. Op basis van de objectieve criteria (i) aansturing; (ii) inbedding van het werk; en (iii) voor eigen rekening & risico, is de kans groot dat een deel van de ingehuurd zelfstandigen niet zal kwalificeren als zzp-er. Facilitair bedrijf inkoop heeft een stuurgroep opgezet- waar HRM ook aan deelneemt- waarin dit onderwerp nader besproken wordt. Indien IV wel overgaat tot de inhuur van zelfstandigen, zal dit de (schijn)zelfstandige cijfers alleen maar doen toenemen, waardoor geen afbouw over de linie kan worden bewerkstelligd. Het FEC en de HRM arbeidsjurist hebben

daarom expliciet gevraagd om op de hoogte te worden gehouden van de voortgang en gemaakte keuzes bij de aanbesteding.

De problematiek rondom de inhuur van verzekeringsartsen heeft ook de specifieke aandacht van de Belastingdienst. Op 5 december 2023 heeft een overleg plaatsgevonden tussen SBK, Johanna Hirscher en het Min SZW, waarin de zzp-problematiek van de verzekeringsartsen is besproken. Het doel van de bespreking is om transparant te zijn over het dilemma en vragen om mee te denken over mogelijke oplossingsrichtingen. De problematiek rondom de verzekeringsartsen is echter breder dan alleen het fiscale aspect. Zowel intern als met SZW worden de gesprekken met betrekking tot dit onderwerp voortgezet met als doel te komen tot een oplossing. De Belastingdienst gaf tijdens periodieke overleg van 7 december jl. aan om het Ministerie van Financiën te informeren over de afspraken die gemaakt worden met het Min SZW (naar verwachting kan dit door het Min SZW worden geïnitieerd, maar dient nader besproken te worden), zodat de Belastingdienst langs een formele weg geïnformeerd wordt over de stand van zaken.

De Belastingdienst gaf in het periodieke overleg aan dat zij het dilemma ten aanzien van de verzekeringsartsen goed begrijpen en ook hoe wij tegen deze problematiek aankijken. Zij gaven echter aan dat de zelfstandigenproblematiek binnen de Belastingdienst onverminderd de aandacht heeft en dat zij verwachten dat het risico van de zelfstandigen (inclusief de verzekeringsartsen) volledig beheerst wordt. Het niet beheersen van de zelfstandigenproblematiek zou ertoe kunnen leiden dat de Belastingdienst geen handhavingsconvenant met UWV zou willen afsluiten. Het zelfstandigenonderwerp blijft daarom een terugkerend onderwerp in de periodieke gesprekken met de Belastingdienst in aanloop naar het convenant.

1.2 Hybride werken en declaratiescherm reiskosten

Op grond van het hybride werken wordt zowel een thuiswerkvergoeding als de reiskosten voor het woon-werkverkeer aangegeven en verwerkt in Peoplesoft HCM. Het FEC heeft reeds in 2022 geconstateerd dat de inrichting van dit systeem fiscale risico's op het gebied van registratie van de reis met zich meebrengt, waarbij begin 2023 gestart zou worden om de bestaande risico's te mitigeren. Het invoerscherm is nog niet aangepast, maar het FEC heeft wel vernomen dat op zeer korte termijn aan managers van HRM SSC en het hoofd van A&A wordt gevraagd om te besluiten volgens welk uitgangspunten het nieuwe scherm 'Vergoeding hybride werken' in Peoplesoft HCM wordt ingericht.

Slechts één scenario (scenario 3) bevat een gedegen registratie van de reisafstand, waarbij een controle op de afstand van de reis achteraf mogelijk is. Daarnaast is een gedegen administratie van de reis ook nodig om vooraf te bepalen of de afgelegde afstand wel correct is, alvorens tot uitbetaling van reiskosten over te gaan. Het FEC vindt daarom dat optie 3 de juiste keuze is en zal dit kenbaar maken bij het Hoofd HRM A&A.

Het FEC zal ook vragen om op de hoogte te worden gehouden van de uiteindelijke beslissing, omdat bij een andere beslissing het risico op een onjuiste onbelaste uitbetaling van reiskosten niet gemitigeerd wordt en dus aanwezig blijft en dit onderwerp verder opgepakt dient te worden.

1.3 RVU

In onze voorlegger van het eerste halfjaar dit jaar hebben wij het RVU-risico besproken. Van een RVU (Regeling voor Vervroegde Uittreding) is sprake als de werkgever een oudere werknemer financieel helpt om eerder dan de pensioengerechtigde leeftijd te kunnen stoppen met werken. Vaak wordt dan een financiële afspraak gemaakt met de oudere werknemer, bijvoorbeeld door eerder te stoppen met werken met behoud van salaris. Indien sprake is van een RVU, dient UWV een eindheffing van 52% over (een deel van) de hoogte van de financiële afspraak te betalen aan de Belastingdienst.

UWV heeft als beleid niet mee te werken aan RVU's. Om dit te kunnen onderbouwen heeft het FEC tien ontslagen over de periode 2017 tot en met 2022 geselecteerd waarbij de werknemers 55 jaar of ouder waren en een relatief hoge financiële vergoeding hebben meegekregen. De arbeidsjurist heeft, via de Hoofden HRM van de desbetreffende bedrijfsonderdelen, de reden van het ontslag opgevraagd. Van deze tien gevallen zijn er op dit moment 8 in orde bevonden (geen risico op een RVU). Van de overige twee moet het ontslagdossier nader onderzocht worden. Dit heeft er met name mee te maken dat niet alle relevante informatie direct voorhanden is.

Het FEC wacht nog op het resultaat van de overige twee gevallen, die in Q1- 2024 of eerder zullen worden afgerond. Indien blijkt dat 1 beëindiging kwalificeert als RVU, dient de hele populatie -dus alle gevallen van potentiële RVU's- onderzocht te worden, omdat een RVU-risico altijd volledig beheerst dient te worden over de gehele homogene populatie.

1.4 Woonplaats cliënt en loonheffing

De juiste vaststelling van de woonplaats van een cliënt met een uitkering is een onderwerp dat de Belastingdienst opgevolgd wil hebben als onderdeel van het Strategisch Behandelplan, omdat dit een impact heeft op de hoogte van de in te houden loonheffing.

Sinds 1 januari 2019 is het recht op de loonheffingskorting beperkt voor niet-inwoners van Nederland. Een niet-inwoner heeft in beginsel geen recht op het belastingdeel van de loonheffingskorting. Het is daarom belangrijk dat UWV bij het uitbetalen van een uitkering het fiscale woonadres gebruikt van de cliënt.

Op dit moment is het voor VFV niet duidelijk of het geregistreerd adres in de claimsystemen het fiscale woonadres betreft. Het fiscale woonadres is het adres waar de cliënt het centrum van zijn of haar levensbelangen heeft/ een duurzame band mee heeft. Waar woont de partner van de cliënt, het gezin, in welk land is de tandarts, de huisarts, de sportschool enz. Dit kan een vrij ingewikkelde toets zijn en het is, naar mening van het FEC, niet de bedoeling dat UWV deze toets volledig gaat uitvoeren. UWV dient wel het fiscale adres met enige zekerheid vast te kunnen stellen omdat dit van belang is voor de in te houden loonheffing op de uitkering.

VFV heeft het FEC benaderd voor assistentie op dit onderwerp. Het FEC heeft een gesprek gevoerd met de internationale afdeling in Amsterdam en met SBK om te verkennen in hoeverre het fiscale adres van de cliënt wordt vastgesteld. Er lijkt een tegenstrijdig belang te zijn, omdat de claimsystemen van UWV zijn ingericht op de *toekenning* van de uitkering en het behoud daarvan. Als een geregistreerd adres in Nederland bijvoorbeeld voldoende zou zijn voor het (wettelijke) behoud van de onderhavige uitkering, wordt dit adres opgenomen in het registratiesysteem. Het is vervolgens niet altijd duidelijk voor VFV of dit mogelijk een verblijfsadres betreft of het (fiscale) woonadres.

Het FEC zal samen met VFV het gesprek met de verschillende (claim)afdelingen voeren om te bepalen hoe VFV het fiscale adres van een cliënt kan vaststellen. Vervolgens zal dit intern worden afgestemd. Daarna zal met de Belastingdienst overeenstemming worden gezocht op de hanteren handelswijze.